

Herfkens

tegenspel kunnen geven. Het probleem is de zeer zwakke institutionele capaciteit van die landen, maar ook gebrek aan ownership aan hun kant dat handel belangrijk is. Eén van de problemen die ik altijd heb, is dat in veel landen in Afrika mensen niet denken aan het belang van vergroting van de export. Ik vraag vaak aan presidenten of zij het nu echt leuk vinden om nog decennia lang de les te worden gelezen door het IMF, de Wereldbank, Clare Short en Eveline Herfkens. Ik wijs ze erop dat als ze meer exporteren, ze minder afhankelijk van die hulp zijn. Wij zijn bezig op een aantal terreinen. Het Integrated Framework voor technische assistentie aan de armste landen heb ikzelf van de grond gebracht als voorzitter van de WTO-commissie van de armste landen indertijd. Dat begint nu te lopen. Wij hebben enig succes met te zorgen dat binnen PRSP's de handelsproblematiek veel meer aandacht krijgt. Op dit moment speelt in Genève een discussie over een specifiek instituut dat sub-Sahara Afrika helpt bij de onderhandelingen in de WTO. Ik vind dat een prima idee en zal dat ook steunen.

Ik kom op de inhoud van de internationale agenda.

De **voorzitter**: Dan lijkt dit mij een goed moment om het debat te onderbreken en de stemmingsbel te laten gaan.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de **stemming over een motie**, ingediend in het wetgevingsoverleg over **het begrotingsonderzoek Justitie**, te weten:

- de motie-Van Oven c.s. over budgetflexibiliteit (28000-VI, nr. 9).

(Zie wetgevingsoverleg van heden.)

De **voorzitter**: Het is mij gebleken dat deze motie voldoende wordt ondersteund.

In stemming komt de motie-Van Oven c.s. (28000-VI, nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze

motie met algemene stemmen is aangenomen.

Ik verzoek de leden die het debat over de begroting van Buitenlandse Zaken niet willen bijwonen, de zaal zo snel mogelijk geluidloos te verlaten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Voorzitter: Terpstra

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2002 (28000-V).

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister **Herfkens**: Voorzitter. Ik zie dat de heer Van Bommel mij iets wil vragen.

De heer **Van Bommel** (SP): De minister is tegen de Tobintax, omdat er betere instrumenten zijn. Welke instrumenten zijn dat, en hoe verhoudt dat antwoord zich tot het schriftelijke antwoord dat Nederland zich terughoudend heeft getoond over de Tobintax? Terughoudend zijn is toch wat anders dan tegen zijn?

Minister **Herfkens**: Ik moet gaan herhalen wat de minister-president heeft gezegd bij de algemene beschouwingen. Hij deed dat met zoveel overtuiging dat ik niet zeker weet, of ik het zo goed kan doen. De essentie bij hem, bij collega Zalm en bij mij is dat deze gedachte opeens werd opgepakt door exact die landen, die stelselmatig de echte ingewikkelde budgettaire keuzen die wij jaar in jaar uit maken voor 0,8% BNP uit de weg gaan. Dat vonden wij een gotspe. Nu moeten we keuzen maken, en niet pas over twintig jaar. Het gebruiken van de Tobintax als excuus om iets na te laten wat vandaag kan worden gedaan, deugt niet.

De heer **Van Bommel** (SP): Het percentage van het BNP moet inderdaad hard worden gemaakt. Dat kan op korte termijn geld opleveren.

Waarom niet "en/en"? Waarom niet bepleiten dat dat deel van het BNP wordt ingeleverd, en tegelijkertijd onderzoek naar de Tobintax, zoals is afgesproken in de Ecofin, en zoals bovendien in het concept-verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid nog veelbelovend wordt genoemd?

Minister **Herfkens**: Ik heb niets tegen studies, maar ik heb iets tegen studies als excuus. Sterker nog: Nederland heeft studies bij de VN gefinancierd en zal dat herhalen, om te zoeken naar additionele financieringsvormen. Als internationale overeenstemming iets oplevert, zal ik de eerste zijn om te juichen. Ik vind niet dat de armen van vandaag nog twee generaties kunnen wachten omdat anderen niet de juiste keuzen maken.

Bij globalisering gaat het om sturen. Als dat gebeurt, moet je wel de richting weten. Daarover bestaat voldoende internationale consensus. Wij hebben de ontwikkelingsdoelstellingen, waaraan iedereen zijn eigen acties dient af te meten. Het gaat inderdaad om meer dan hulp, maar ook om de brede coherente agenda van handel, inclusief landbouw, investeringen, conflict-preventie, milieumaatregelen, voedselstandaarden, sociale normen enz. Ik was zeer blij te horen dat verschillende sprekers coherentie stevig op tafel hebben gelegd, want daar gaat het om. Het gebrek aan coherentie in de beleidsvorming begint in eigen huis. Dat is een van de grootste obstakels voor effectieve internationale samenwerking. Ik geef vaak het voorbeeld van ministers in de WHO, die even wat anders zeggen dan hun collega's in de handelsorganisaties. Samen met de Zweden ben ik begonnen met het Philadelphiaproces: de vertegenwoordigers bij de IFI's in Washington en de vertegenwoordigers bij de VN in New York ontmoeten elkaar halverwege. Sommigen hadden nog nooit met elkaar gesproken! Zo zorg je ervoor dat binnenshuis per land de coherentie verbetert. Dat is een agendapunt waarop ik zal blijven hameren. Een coherente agenda is ook onze inzet bij de komende conferenties, allereerst natuurlijk de handelstop in Qatar, en volgend jaar de Rio+10-conferentie in Johannesburg, maar vooral ook de daaraan voorafgaande conferentie in Monterrey over financiering van